

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΒΕΡΛΑΪΝ

ΤΟΥ ΛΕ ΠΕΛΕΤΙΕ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

χης έγραφαν ένθουσιώδη άρθρα γι' αυτόν στά διάφορα περιοδικά και τις έφημερίδες.

Έδώ πρέπει να σημειωθεί ότι στην κίνησι αυτή πρωτοστάτησε ένας εκδότης, ο Λεόν Βανιέ, ο οποίος πίστευε σ' αυτόν, ενδιαφερόταν γι' αυτόν και του τύλιγε — πράγμα πρωτοφανές για την εποχή εκείνη — τά ποιήματα του δι' έξόδων του, υίνοντάς του συγχρόνως και συγγραφικά δικαιώματα.

Τό 1884 ήταν επίσης ο χρόνος που άρχισε κι' η δόξα του Ρεμπώ, στην οποία συντέλεσε περισσότερο από κάθε άλλον ο Βερλαΐν, εκδίδοντας τους «Καταραμένους Ποιητάς», ένα έργο με τρία άρθρα, αφιερωμένα στον Τριστάν Κομιπέρο, στον Ρεμπώ και τόν Μαλλαμέ. Αλλά τά άρθρα έινε τρεις σύντομοι πανηγυρικοί, χωρίς μεγάλη κριτική άξια, μα τό άρθρο τό αφιερωμένο στον Ρεμπώ έκανε έξαιρητική έντύπωσι, γιατί συνοδευόταν από έξη ανέκδοτα κι' άριστοτεχνηματικά ποιήματα του.

Έντομηταξύ, ο Ρεμπώ, άδιάρφορος προς αυτούς τους θορύβους, διέφυγε στό "Αντιεν της Άφρικής τό ύποκατάστημα του μεγάλου οικου καρτέρων Μπάγγρεν και στό Παρίσι έντομηταξύ άγνοούσαν έντελώς τί είχε άπογίνει.

Στό 1885, ενώ ο Βερλαΐν αλήτευε και έπινε χρυσά παρά με τητιάνους, τό ενδιαφέρον για τό έργο του δεν έκανε να μεγαλώνη.

Τέλος, τό φθινόπωρο του ίδιου χρόνου, ο ποιητής, σούφροντας πάντα ξοπίσω του και τί δυστυχημένη μητέρα του, ξαναγύρισε στό Παρίσι και κατέλυσε σ' ένα λαϊκό ξενοδοχείο, κοντά στη Βασίλλη. Από την καλή επίλυσι του σπιτιού του, που είχε πουληθή σέ πλειστηριασμό στό Κουλόα, δεν άπόμεινε πειά παρά τό πορτραίτο του πατέρα του. Στό ξενοδοχείο αυτό ο Βερλαΐν δριζόταν συχνά μερικούς φίλους του : τόν Βιλλιέ ντε Λ' "Ιλ "Ανταμ, τόν Μαλλαμέ, τόν Ρενέ Τζίλι, τόν Ζερμάν Νουβώ, τόν νεαρό τότε Λουί λε Καντονέλ. Τις περισσότερες δίμοι φορές αναγκαζόταν να τους δέχεται πλαγισμαένος στό κρεβάτι του, γιατί βασανιζόταν από άσθμητίδα.

Και δυστυχώς, η πάθησι του έπαδεινονόταν διαρκώς, λόγω της έλειννης άτμοσφαιρας, μέσα στην όποια ζώσε. Η ύγρασι άνέβαινε από τό έδαφος, που ήταν χωρίς πάτωμα και έσταζε από τους τοίχους. "Ασφαλώς δεν ήταν εκεί τό αντιρρόδες μέρος για τί θεραπεία της άσθμητίδας. Αυτή ήταν κι' η γνώμη του δόκτορος Λουί Ζουλιέν, ο όποιος κοιράριζε τόν ποιητή (δωροζάν, έννοείται). "Ο καλός αυτός γιατρός θα προτιμούσε να έβλεπε τόν άσθενή του στό νοσοκομείο. Μα ο Βερλαΐν ούτε ήθελε ν' άκούση την ιδέα αυτή. Τό ίδιο κι' η μητέρα του την άπέκρουσε από άστική πρόληψη, από άγάπη κι' από άλιότητά πνεύματος : νόμιζε πως η παρουσία της πλάσι στό προσέφαλο του Πόλ τ' άντικαθιστούσε όλα !...

"Ο χεμώνας έντομηταξύ έργασε. Μιά παγωμένη καταχνιά, παρ' όλη τη φωτιά τού κόκ, που έκαγε, πλημυρίζε τό δωμάτιο του Βερλαΐν, που ήταν στό πρώτο πάτωμα του άθλιου αυτού ξενοδοχείου, καθώς και της μητέρας του, που ήταν στό δεύτερο πάτωμα. Την άγνη, με τό ζύπνυμα, όταν από τί φωτιά δεν έμεινε πειά παρά μονάχη η στάχτη, η καταχνιά αυτή κυμάτιζε όρασι τόν άέρα κι' έκανε τα μέλη του να συλιάζουν. "Ωστόσο, κατά τά μέσα Δεκεμβρίου, τό πριξίμο της κίνησης του Βερλαΐν ύποχώρησε κάπως κι' ο ποιητής μόρωσε τώρα να εργάζεται στό κρεβάτι του, κάτω απ' τό κόκκινο φως μιας λάμπας τού πε-

τρελαίου. "Ετσι έγραψε τό τέλος της Λουίζας Δεκλέκ, μερικά συμπληρωματικά κομμάτια για τά «Απομνημονεύματα ένός Χίρνος κι' ένα δεύτερο άρθρο του για τόν Μαλλαμέ.

Μά τό έτος 1886 άρχισε πολύ θλιβερά : Οι πόνοι του γόνατος ξαναρχισαν κι' η κίνησι του Βερλαΐν ξαναπρόσθηκε. Η αρτιοχή Στεφανία, με τό αδιάκοπα «σπασε κι' έλας από την κάμαρή της στην κάμαρη του γιου της, άρταζε ένα κυρολόγημα και σέ λίγο κρεβάτωθηκε κι' αυτή, με τί σειρά της. Μιά πνευμονία της παρουσίασθηκε. Η γυναίκα του Ξενοδόχου, μια γυναίκα καλόκαρδη, μόρωσε τις περιποιήσεις της στη μητέρα και στό γιό. Μα η Στεφανία είχε περάσει πειά τά έβδομήμηνα τρία χρόνια και, κατά τό τέλος του "Ιανουαρίου, η κατάστασις της έπιδεινώθηκε. "Ο ποιητής θέλησε τότε να τόν άνεβάσουν με φορείο στό δωμάτιο που ψυχομαχούσε η μητέρα του. Μα η σκάλα του Ξενοδόχου ήταν πολύ στενή και δεν χωρούσε να περάσι. Γι' αυτό αναγκάστηκαν να τόν ξαναπάνε στό δωμάτιο του. "Ετσι, τό πρωί της 21 "Ιανουαρίου, η κ. Βερλαΐν ξεπύρηνσε, χωρίς ο γιός της να μπορέσει να την ξαναβή και χωρίς να μπορέσει κατόπιν να παρακολουθήσει την κηδεία της.

"Επειδή και τό φέρετρο δεν χωρούσε ν' άνέβη από τί σκάλα, τό άνέβασαν από τό παράθυρο στό δωμάτιο της πεθαμμένης και έπιτα τό κατέβασαν, γεμάτο πειά, από τόν ίδιο όροφο. Την κηδεία την παρακολούθησε κι' η χωρισμένη σύζυγος του Βερλαΐν, η Ματθίλδη, ξέροντας ότι δεν θα συναντούσε τόν κηρμό σίγγυλό της σ' αυτή.

Ενώ κήδευαν τη μητέρα του, ο Βερλαΐν, στό κρεβάτι του, έκλαιγε παρκα, γιατί λάτρνευε αυτή τη γορή γυναίκα, την όποια είχε καταστρέψει κι' άπελπισι. "Αργότερ, στις «Έξομολογήσεις» του, μιλώντας για τί την πεθαμμένη μητέρα του, γράφει με μία σαραχτική άλιότητα τά έξης :

«Συνήθιζε να μου λήη, κάθε φορά του της έκανα σκηνές : «Θά δής... Θάρθη μία μέρα που θά με κίνησ και φύγω, χωρίς να μάθης ποτέ που είμαι...». "Ε, λοιπόν, την βλέπω τώρα συχνά στον όπιο μου, όνειρούμαι πως φιλονικώμε, υιώθω πως έχω άδικο, θέλω να της τ' όμολογήσω, να έπικαλεσθώ τη συγγνώμη της, να πείσω στα γόνατά της... Μα χάρηκε, χάρηκε ! Και τ' όνειρό μου σήηνε μέσα σε μία μεγάλη άγωνία, καθώς φάχνα άσποκα να την ξαναβρω...».

ΛΟΞΑ ΚΑΙ ΑΘΛΙΟΤΗΣ ΤΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

Τό μόνο που η κ. Βερλαΐν είχε κατορθώσει να περιοσίσει από την πειροσιία της, περιφροζόταν σε μία σειρά μετοχών, τις όποιες είχε κατορθώσει να κερλή από τό γυό και τών όποιών τό εισόδημα δεν περνούσε τά 900 φράγκα. Η τετοχές αυτές αντιπροσωπεύσαν ένα κεφάλαιο 30000 φράγκων περίπου.

"Όπως θα θυμούνται οι άναγνώστα, ο ποιητής είχε καταδικασθή να πληρώνη στην πρώτη σύγγυό του για τί διατροφή του παιδιού του 1200 φράγκα τό χρόνο. Μα ποτέ δεν έπληρωσε τίποτε. Γι' αυτό, στις 25 "Ιανουαρίου, τέσσερες μέρες μετά τό θάνατο της μητέρας του, ένας ειρηνοδίκης, κατόπιν αίτήσεως του διηγόρου της Ματθίλδης, παρουσίασθηκε στό ξενοδοχείο που έμεινε ο Βερλαΐν, για να κατασχέσει, ό τι άψησε η πεθαμμένη στό γυό της. Παρ' όλα τα μεγάλα άδικα του Βερλαΐν, αυτή η κατάσχηση ήταν κάτι τό φριχτό. Η Ματθίλδη άπογινωμε κυριολεπτικώς τόν ποιητή, "Επιπλέον, όταν παρουσίασθηκε ο ειρηνοδίκης, τό δέμα με τις μετοχές, που άποτελούσε ένα σχεδόν την κληρονομιά της κ. Βερλαΐν και τό όποιο είχε βρεθή από τόν Ξενοδόχο στό στρώμα της πεθαμμένης, είχε παραδοθή απ' αυτόν στό Βερλαΐν, που θα μωρούσε περίφημα να τό κερλή. Μα ο ποιητής, ο άμπτύχωρος πειά ποιητής, τό παρέδωσε έντελώς αθόρομητα στον ειρηνοδίκη. "Εκείνος τόν συνεχάρη για τί κληρονομιά του και τόν άπεκάλεσε τίμιο άνθρωπος, πράγμα για τό όποιο ο Βερλαΐν κολακεύτηκε πολύ. "Ο Ξενοδόχος, ο όποιος παρακολούθησε τη σσηγή, έμεινε μ' άνοχητό τό στόμα και μίμωσε, γιατί ο Βερλαΐν, εκτός από τά χροή της μητέρας του, του χρωστούσε κι' ο ίδιος ένα μεγάλο χρηματικό ποσό, 1825 φράγκα, για νοκι και διατροφή ένός χρόνου περίπου. Μετά την άναχώρησι μάλιστα του ειρηνοδίκου, ο Ξενοδόχος άπεκάλεσε τόν Βερλαΐν εκροκίδος, γιατί έδωσε μόνος του 30.000 φράγκων — χρυσά, μάλιστα !...

(Άκολουθεί)

Ο Βερλαΐν
(Γελοιογραφία της εποχής)